

De toerekening van misleidende mededelingen aan de rechtspersoonverzekeringnemer

Marko Jongkind

Op 2 juli 2019 heeft het Gerechtshof Amsterdam een arrest gewezen waarin de vraag aan de orde was of bepaalde, misleidende mededelingen aan de rechtspersoonverzekeringnemer konden worden toegerekend (Gerechtshof Amsterdam 2 juli 2019, ECLI:NL:GHAMS:2019:2224).

Feiten

De feiten waren kort gezegd als volgt. In 2007 heeft Eurolink Consultancy B.V. (hierna: 'Eurolink') een motorjacht bij (een rechtsvoorgangster van) ASR verzekerd. De verzekering bood onder meer dekking voor het risico van brand. (Een rechtsvoorgangster van) Deutsche Bank heeft in 2008 krediet verstrekt aan Eurolink. Tot zekerheid van dat krediet heeft Deutsche Bank een recht van hypotheek verkregen op het jacht. Op 28 maart 2013 vond een schade-evenement plaats. Tijdens een overtocht van Italië naar Montenegro is het jacht in brand gevlogen en gezonken. Aan boord waren schipper [A] met zijn metgezel [B]. Schipper [A] was in loondienst bij Eurolink. Schipper [A] en [B] hebben het jacht verlaten en met een rubberboot veilig de kust van Kroatië bereikt.

Het jacht is verloren gegaan bij de brand. De schade bedraagt € 2.412.000,00. Deutsche Bank had als hypotheekhouder een pandrecht op de vordering tot uitkering van verzekeringspenningen. Richting ASR heeft Deutsche Bank aanspraak gemaakt op uitkering. ASR heeft onderzoek laten verrichten naar de toedacht van de brand. De

bestuurder van Eurolink [C] heeft aan de door ASR ingeschakelde onderzoekers laten weten dat ze hem niet moesten vragen wat er was gebeurd omdat hij er niet bij was geweest, en dat ze hun vragen aan schipper [A] moesten stellen. Schipper [A] heeft de onderzoekers medegedeeld dat hij het brandalarm heeft horen afgaan en hij vervolgens rook zag die uit het luik naar de motorruimte kwam. Door Schipper [A] is bovendien verklaard dat de in de motorruimte aanwezige, automatische brandblusinstallatie in werking was getreden.

De verklaring van schipper [A] wijst op een brand die is ontstaan in de motorruimte. Zowel door de experts van ASR als door de expert van Deutsche Bank is echter de conclusie getrokken dat de brand daar niet ontstaan is. De experts zijn het er grotendeels over eens dat de brand waarschijnlijk is ontstaan rond het achterdek of in de salon van het jacht. De expert van Deutsche Bank voegt daar als mogelijke ontstaansplek de aan het achterdek grenzende kombuis aan toe en later ook nog de toegang tot het onderdeks gelegen bemanningsverblijf.

ASR heeft uitkering geweigerd met een beroep op artikel 7:941 lid 5 BW. Uit dit artikel volgt dat (als uitgangspunt geldt dat) het recht op uitkering vervalt indien de verzekeringnemer of uitkeringsgerechtigde zijn verplichting om de verzekeraar juist en volledig te informeren, niet is nagekomen met het opzet de verzekeraar te misleiden. Deutsche Bank kon zich niet verenigen met het afwijzende standpunt van ASR en is een gerechtelijke procedure begonnen.

De rechtbank

Eén De procedure in eerste aanleg is gevoerd bij de Rechtbank Amsterdam. Op 19 juli 2017 heeft de rechtbank einduitspraak gedaan.¹

De vordering van Deutsche Bank is door de rechtbank afgewezen. Op grond van de bevindingen van de experts is de rechtbank van oordeel dat de verklaring van schipper [A] op belangrijke onderdelen onjuist is. Gezien de door de experts genoemde, mogelijke ontstaansplekken van de brand, acht de rechtbank het onaannemelijk dat het brandalarm zou zijn afgegaan, er rook uit de motorruimte zou zijn gekomen en de brandblusinstallatie in de motorruimte in werking zou zijn getreden. Gelet op de in het oog springende onjuistheden en de hoeveelheid ervan, is volgens de rechtbank niet denkbaar dat schipper [A] zich bij het afleggen van zijn verklaring over de toedracht van de brand vergist zou hebben. Naar het oordeel van de rechtbank moet het er daarom voor worden gehouden dat schipper [A] bewust onjuist heeft verklaard met het opzet ASR te misleiden omtrent de toedracht van de brand. Volgens de rechtbank zijn de misleidende mededelingen van schipper [A] toerekenbaar aan Eurolink omdat de bestuurder van Eurolink [C] de onderzoekers van ASR, voor de beantwoording van hun vragen over de toedracht van de brand, doorverwezen heeft naar Schipper [A]. Daarmee zou schipper [A] aangewezen zijn als degene die uit naam van Eurolink mededelingen aan ASR zou doen. De mededelingen van Schipper A zouden dan ook hebben te gelden als afkomstig van de verzekeringnemer (Eurolink), aldus de rechtbank. Door Deutsche Bank is hoger beroep ingesteld tegen het afwijzende vonnis van de rechtbank.

---

¹ Rechtbank Amsterdam 19 juli 2017, ECLI:NL:RBAMS:2017:5155.

Het gerechtshof

De De appelprocedure vond plaats bij het Gerechtshof Amsterdam. Het gerechtshof heeft de vordering van Deutsche Bank alsnog toegewezen. Anders dan de rechtbank, is het gerechtshof van oordeel dat de (misleidende) verklaring van schipper [A] niet aan Eurolink kan worden toegerekend. Het Gerechtshof overweegt daartoe als volgt:

"3.5 (...) Vaststaat dat [C] bestuurder was van Eurolink op het moment van het schadevoorval. Kennis van een bestuurder heeft in het maatschappelijk verkeer in beginsel te gelden als die van de rechtspersoon waarvan hij bestuurder is. Niet kan worden vastgesteld dat [C] uit eigen waarneming kennis en wetenschap had van de toedracht van de brand. Hij was immers niet op het jacht aanwezig toen de brand ontstond. Evenmin heeft ASR feiten en omstandigheden aangevoerd op grond waarvan kan worden aangenomen dat [C] geacht moet worden van de toedracht en de oorzaak van de brand op de hoogte te zijn.

3.6 Kennis en wetenschap van anderen dan de bestuurder(s) kan onder omstandigheden gelden als die van de rechtspersoon, maar daarbij moet terughoudendheid worden betracht (vergelijk: HR 11 november 2005, ECLI:NL:HR:2005:AT6018 en HR 7 oktober 2016, ECLI:NL:HR:2016:2285). Daarbij komt dat het in het voorliggende geval gaat om de vraag of de verzekeringnemer een schending van de mededelingsplicht kan worden verweten. In dergelijke gevallen dient naar het oordeel van het hof kennis en wetenschap bij betrokkenen niet snel als eigen kennis en wetenschap van de verzekeringnemer te worden beschouwd, vanwege het ingrijpende gevolg van verval van dekking dat daaraan verbonden kan worden.

3.7 Als bij de uitvoering van een overeenkomst de contractspartij een rechtspersoon is, geldt naar vaste rechtspraak dat in beginsel degenen die tot de bedrijfsleiding daarvan behoren met de rechtspersoon kunnen worden vereenzelvigd. Op overeenkomstige wijze neemt het hof tot uitgangspunt dat de kennis en wetenschap die bij de met de leiding van het bedrijf belaste personen aanwezig was, in beginsel heeft te gelden als die van die van de verzekeringnemer.

[A], die als schipper van het jacht was aangesteld, maakte geen deel uit van de bedrijfsleiding van Eurolink. Ook anderszins kan niet worden aangenomen dat de kennis en wetenschap van [A], als schipper van het jacht, in het maatschappelijk verkeer heeft te gelden als die van Eurolink (vergelijk: HR 4 oktober 1991, ECLI:NL:HR:1991:ZC0352). Anders dan de rechtbank heeft aangenomen brengt het enkele feit dat [C] de expert van ASR naar [A] heeft verwezen om van hem een verklaring op te nemen over de gang van zaken op het jacht – begrijpelijkerwijs, omdat hij schipper en opvarende was van het jacht op het moment van het schadeval – niet mee dat de verklaring van [A] heeft te gelden als die van Eurolink als verzekeringnemer. [A] dient in zoverre als een derde te worden beschouwd. De door [A] en/of [B] afgelegde verklaringen kunnen daarmee geen schending van de mededelingsplicht door Eurolink opleveren. Dat Eurolink geen afstand heeft genomen van verklaringen van de opvarenden van het jacht, betekent niet dat deze verklaringen als die van haarzelf hebben te gelden. (...)”

Commentaar

Deze Door het gerechtshof wordt benadrukt dat terughoudendheid dient te worden betracht bij beantwoording van de vraag of een misleidende mededeling toegerekend kan worden aan de rechtspersoon-verzekeringnemer. Toerekening is mogelijk indien de natuurlijke persoon die de misleidende mededeling deed, bestuurder of (feitelijk) leidinggevende is. In andere gevallen ligt dit beïndrukkend lastiger. De hierboven besproken zaak illustreert dat dit verstrekkende (en wrange) gevolgen kan hebben voor de verzekeraar. De uitkomst kan zijn dat de verzekeraar geen uitkering kan weigeren, terwijl een niet-leidinggevende werknemer van de rechtspersoon-verzekeringnemer hem opzettelijk onjuist geïnformeerd heeft. Dit ligt echter anders indien vast komt te staan dat een bestuurder of leidinggevende van de rechtspersoon-verzekeringnemer wetenschap had van de onjuistheid van de verklaring van de niet-leidinggevende werknemer en hierover opzettelijk gezwegen heeft richting de verzekeraar. In een dergelijk geval kan de rechtspersoon-verzekeringnemer wel uitkering geweigerd worden. De bestuurder c.q. leidinggevende heeft dan (ook) fraude gepleegd en die fraude kan de rechtspersoon-verzekeringnemer (wel) worden toegerekend.

Zaken helder maken.

Marko Jongkind

Advocaat | Associate

jongkind@vantraa.nl

Van Traa Advocaten N.V.

Minervahuis II

3011 JP Rotterdam

Meent 94

Tel. +31 10 413 7000

www.vantraa.nl

info@vantraa.nl